

Република Македонија
Министерство за финансии

КВАРТАЛЕН ЕКОНОМСКИ ИЗВЕШТАЈ
К-2-2011

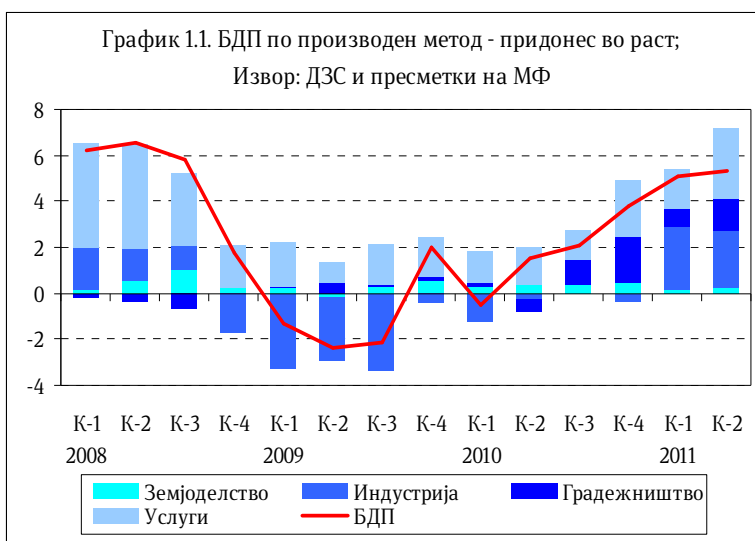
Резиме

- Во К-2-2011 **БДП** оствари реален раст од 5,3% во однос на истиот квартал 2010 година. Со исклучок на секторот Финансиско посредување, во сите останати сектори е регистриран раст, од кои најзабележителен е во секторите Градежништво од 26% и Трговија од 18%;
- Бројот на **вработени** лица во К-2-2011 е повисок за 2,5% во однос на истиот квартал 2010 година. Ваквиот раст е придружен и со пад на бројот на **невработени** од 0,9%;
- **Стапката на инфлација** во К-2-2011 изнесува 4,7% во однос на истиот квартал 2010 година, мерена според индексот на трошоци на живот;
- Просечната **брuto плата** во К-2-2011 изнесува 30.633 денари и забележа номинален годишен раст од 1,3%, додека на реална основа истата забележа пад од 3,2%;
- **Вкупните буџетски приходи** во К-2-2011 забележаа поголемо остварување за 11,5%, а **вкупните буџетски расходи** се поголеми за 16,8% во однос на истиот квартал 2010 година;
- **Депозитите** во К-2-2011 продолжија и натаму да растат, остварувајќи стапка на раст од 9,2% во однос на крајот на К-2-2010 и 1,6% во однос на претходниот квартал. **Кредитите на приватниот сектор** покажуваат нагорен тренд со раст од 8,6% во однос на крајот на К-2-2010 и 3% на квартална основа;
- **Македонскиот берзански индекс** МБИ-10 во јуни 2011 забележа раст од 7% во однос на јуни 2010. Прометот остварен на Македонската берза преку класично тргување во К-2-2011 бележи раст од 5% во однос на истиот период 2010 година;
- Во К-2-2011 забележан е значителен раст на **извозот** од 27,5% на годишна основа и **увозот** за 15,8%, со што вкупната **надворешно-трговска размена** изразена во евра забележа раст од 20,2%;
- **Трговската отвореност** на Република Македонија во К-2-2011 изнесува 101%, што укажува на зголемување на нивото од истиот квартал претходната година.

1. Макроекономски трендови и реален сектор

Реалниот раст на БДП во К-2-2011 изнесува 5,3% споредно со истиот квартал од 2010 година, што претставува понатамошно забрзување на растот, по остварената стапка на раст од 5,1% во К-1-2011. **Номиналниот раст на БДП** во К-2-2011 година изнесува 12% споредено со истиот квартал претходната година, што имплицира дека БДП дефлаторот изнесува 6,4%. Реалниот раст на БДП за К-2-2011 споредено со К-1-2011 изнесува 14,4%, што во голема мерка се должи на сезонски влијанија. Според тоа, сезонско прилагодениот квартален раст на БДП во К-2-2011 изнесува 1,8%.

Според **производната страна на БДП** највисока годишна стапка на реален раст во К-2-2011 е регистрирана во секторот Градежништво од 26%. Индикативно за растот на активоста во градежништвото е и високата реализација на капиталните буџетски расходи, кои во К-2-2011 година се повисоки за околу 80% споредено со



истиот квартал претходната година. Секторот Трговија на големо и мало оствари стапка на раст од 18% на годишна основа, што претставува забрзување на растот во овој сектор во однос на остварената стапка на раст од 6,8% во претходниот квартал. Позитивните движења во трговијата најмногу се резултат на закрепнувањето на трговијата на големо и солидниот раст во трговијата на мало.

Секторот Хотели ресторани и секторот Земјоделство остварија стапка на раст од 3,7% и 2,5%, соодветно. Позитивен придонес на растот е забележан и во секторот Јавна управа од 3%. Секторот Финансиско посредување го продолжи трендот на негативен раст и во К-2, и истиот забележа негативна стапка на раст од 2%.

Индустриското производство во К-2-2011 година оствари значителен раст од 12,8%, по растот од 13,7% во претходниот квартал. Остварувањата во



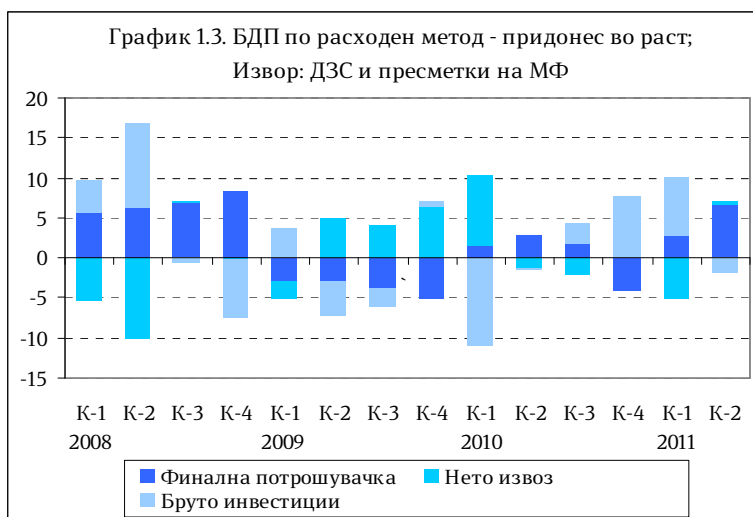
индустријата најмногу се должат на одличните перформанси во преработувачката индустрија. Деловните тенденции во преработувачката индустрија и структурната динамика на увозот на стоки во 2011 година упатуваат на понатамошно продолжување на солидните стапки на раст во секторот Индустрија. Секторот Сообраќај, складирање и врски не ја следеше динамиката на индустриското производство и забележа раст од само 1%.

Растот на **индустриското производство**¹ во К-2-2011, главно се должи на остварените позитивни стапки кај: рударство и вадење на камен (11,3%), производство на тутунски производи (26,7%), производство на облека (30,6%), печатење и продукција на снимени медиуми (7,5%), производство на основни фармацевтски производи и фармацевтски препарати (8%), производство на мебел (141,7%), производство на други неметални производи (14%), производство на метали (21,4%), производство на фабрикувани метални производи (30,8%), производство на електрична опрема (193,5%), производство на машини и уреди неспомнати на друго место (21,3%), производство на останата опрема за транспорт (159%) и производство на производи од гума (11,7%).

Од друга страна, пад е остварен кај снабдување со електрична енергија (12%), производство на хемикалии (9,4%), производство на кокс и рафинирани нафтени производи (6,8%), производство на дрво и производи од дрво (22,9%), производство на хартија (18,1%), производство на кожа (39,3%), производство на текстил (19,1%), производство на пијалаци (16,8%), производството на прехранбени производи (1,4%), производство на моторни возила, приколки и полуприколки (9,9%), поправка и инсталирање на машини и опрема (84,8%) и останата производствена индустрија (54%).

Анализирано според **расходната страна на БДП**, растот на БДП се карактеризира со позитивен придонес на домашната и нето извозната побарувачка. Највисока стапка на реален раст забележа извозот на стоки и услуги од 8,9%. Понискиот раст на увозот на стоки и услуги од 4,5% имплицира позитивен придонес на нето извозот

во економскиот раст. Притоа, се забележува одредено забавување на реалниот раст на надворешно трговската размена во К-2, и покрај стабилниот висок номинален раст во истиот период, што се објаснува со високиот раст на цените на берзанските производи.

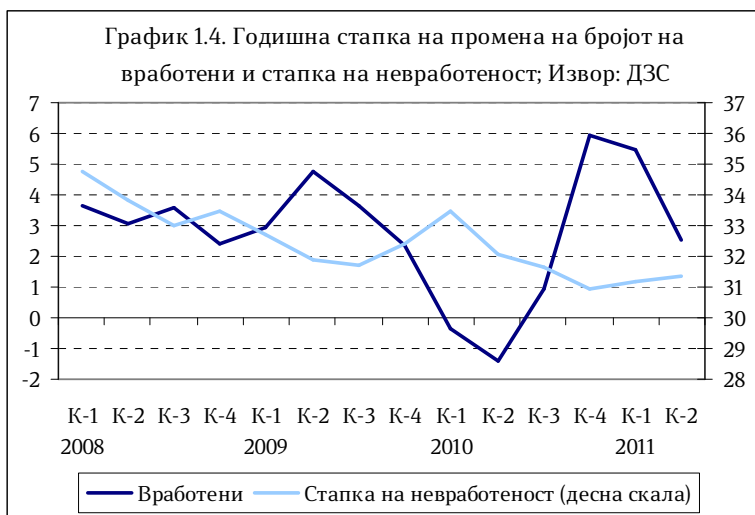


¹ Пресметан врз основа на месечното соопштение Индекс на индустриското производство

Позитивниот придонес на домашната побарувачка е резултат на личната потрошувачка, која во К-2 регистрира раст од 8,4%. Растот на личната потрошувачка е во согласност со движењата во трговијата и наплатата на данокот на додадена вредност, како и растот на домашното производство на потрошувачки добра. Од друга страна, Јавната потрошувачка регистрираше благ пад од 0,6%, по падот од 3,2% во претходниот квартал.

Бруто инвестициите, по растот од 60% во претходниот квартал, во К-2 регистрираат негативен раст од 7,5%. Индикативните показатели, сепак, укажуваат на позитивни движења на инвестициите. Така, домашното производство на капитални добра во К-2 забележа реален раст од околу 50%. Увозот на инвестициските добра регистрираше номинален раст од околу 19%, додека капиталните буџетски расходи забележаа раст од околу 80%.

Според [Анкета на работна сила](#), бројот на вработени лица во К-2-2011 е повисок за 2,5% во однос на истиот квартал 2010 година. Ваквиот раст е придружен со пад на бројот на невработени од 0,9% на годишна основа. Растот на вработеноста апсорбираше и значително намалување на неактивното население (пад од 0,8%) и одредено зголемување на работоспособното население (раст од 0,4%).



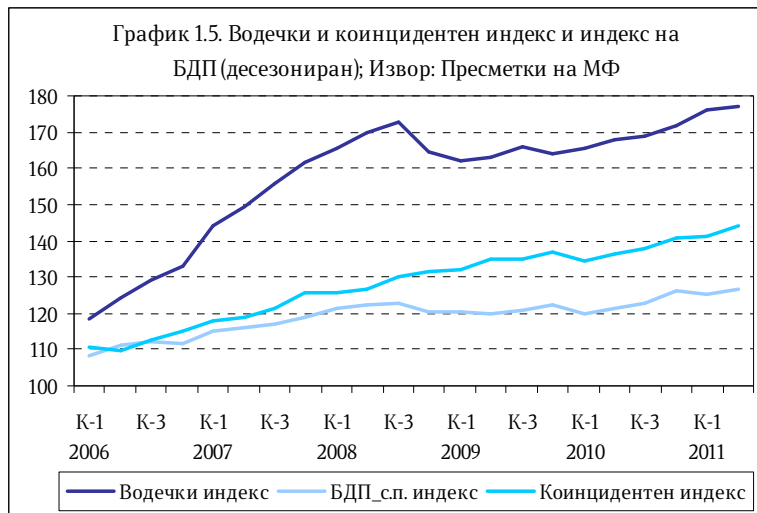
Ваквите движења на пазарот на труд предизвикаа [стапката на активност](#) во К-2-2011 да се зголеми за 0,5 п.п. споредено со истиот квартал 2010 година и изнесува 56,6%. [Стапката на вработеност](#) се зголеми на 38,8%, што претставува зголемување од 0,8 п.п. во однос на истиот квартал 2010 година, додека [стапката на невработеност](#) се намали на 31,3% од 32,1% во К-2-2010 (види График 1.4). Имено, на нето основа, растот на бројот на вработени во К-2-2011 е резултат на зголемувањето на работните места во приватниот сектор, каде бројот на вработени порасна за 6,2% на годишна основа, додека во останатиот дел од економијата имаше намалување на вработеноста од 7,2%.

[Водечкиот композитен индекс](#)² во К-2-2011 забележа зголемување од 1,2 индексни поени споредено со претходниот квартал. Споредено со истиот квартал 2010 година, водечкиот композитен индекс е повисок за 9,5 индексни поени. Како

² Подготвен од Министерството за финансии MakLead е агрегатен показател кој однапред ја покажува насоката на деловниот циклус. Индексот го сочинуваат осум водечки индикатори за економскиот циклус: 1/просечна плата во преработувачка индустрија; 2/просечен број лица-корисници на паричен надомест; 3/оценка на производителите за снабденоста на производството со нови нарачки; 4/индекс на договорени градежни работи; 5/берзански индекс МБИ-10; 6/понуда на пари - M2; 7/каматен диференцијал и 8/вкупен увоз намален за увозот за лична потрошувачка

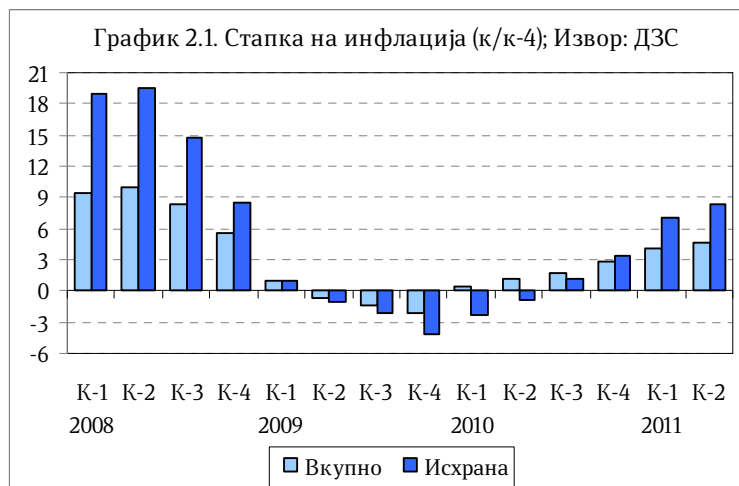
што може да се види од График 1.5, динамиката на водечкиот композитен индекс бележи одредено забавување во К-2-2011, укажувајќи дека во наредната половина од годината може да се очекува економската активност да расте со пониско темпо.

Водечкиот индекс³ во К-2-2011 забележа позитивни движења кај 68,8% од компонентите на водечкиот композитен индекс, што е идентично остварување споредено со претходниот квартал, а повисоко остварување во однос на истиот квартал 2010 година за 6,3 п.п..



2. Цени, трошоци и продуктивност

Стапката на инфлација, мерена според индексот на трошоци на живот, во К-2-2011 изнесува 4,7% во однос на истиот квартал од 2010 година (4,1% во К-1 2011). Највисок раст на цените е забележан кај категоријата Исхрана од 8,4%, следен од растот на цените во категоријата Домување од 4,3%, кој главно се должи на порастот на цените на електричната енергија и расвета од 5,4%. Во категоријата Хигиена и здравје се забележува раст од 3,5%, додека во категоријата Сообраќајни средства и услуги цените се повисоки за 2,8%, како резултат на повисоките цени на течните горива и масла. Раст остварија и цените за Хотели и ресторани (1,6%), Облека и обувки (1,4%), Тутун и пијалаци (1%) и Административни и финансиски услуги (2,4%). Од друга страна, намалување на цените се забележа единствено во категоријата Култура и разонода (-2,6%).

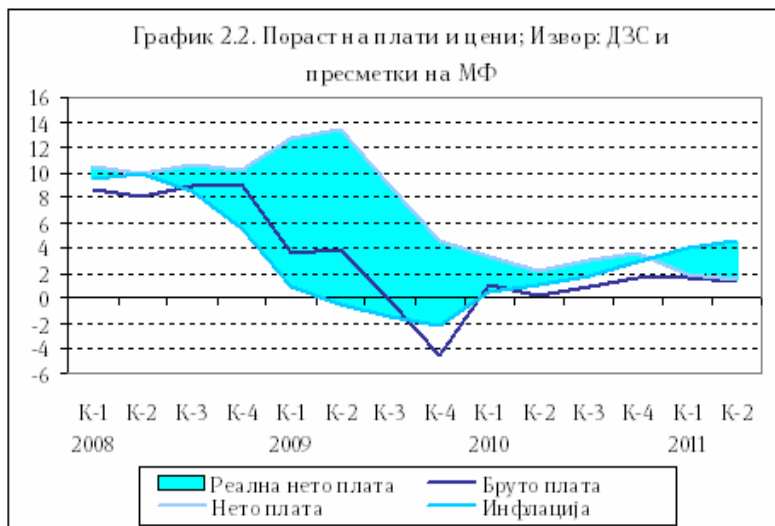


Базичната инфлација (која го исклучува ефектот на храната и енергијата) во вториот квартал од 2011 година се задржа на релативно ниско ниво од 1,2%, наспроти претходниот квартал, кога истата изнесуваше 0,9%.

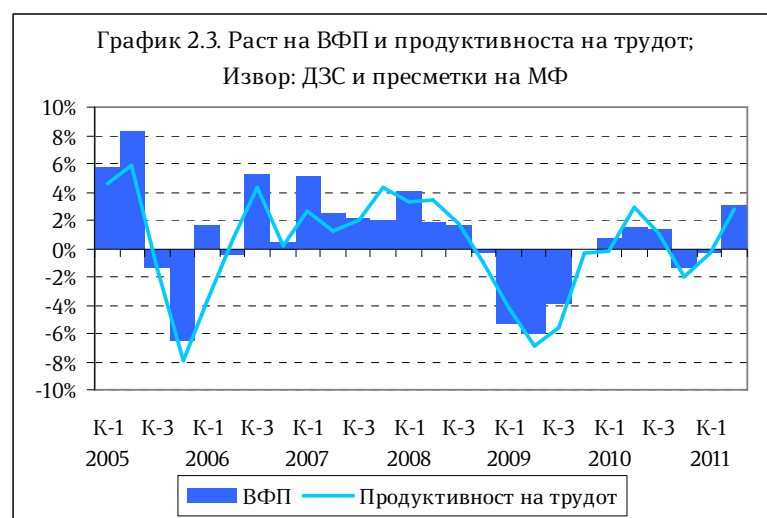
³ Водечкиот дифузен индекс го мери бројот (процентот) на компонентите на водечкиот композитен индекс што пораснале во одреден период.

Цените на мало во К-2-2011 забележаа пораст од 4,4% споредено со истиот квартал од 2010 година. Најголем придонес во растот на индексот на цените на мало имаа цените на Индустриските непрехранбени производи (придонес од 2 п.п.), кои се зголемија за 5,3%, движени главно од растот на цените на мало на течните горива и мазива и цените за електрична енергија и осветлување. Цените на мало во категоријата на индустриските прехранбени производи се зголемија за 7,3% и остварија придонес од 1 п.п. Категоријата Земјоделски производи забележа раст од 10,1% (придонес од 0,5 п.п.), додека цените на услугите бележат раст од 2,1%.

Просечната **нето плата** во К-2-2011 изнесува 20.864 денари и е повисока во однос на истиот квартал 2010 година номинално за 1,5%. На реална основа нето платата бележи пад од 3,1%, (површината со сенка на График 2.2). Просечната **брuto плата** изнесува 30.633 денари и забележа номинален раст од 1,3% додека на реална основа истата забележа пад од 3,2%.



Високиот раст на економската активност во К-2-2011 беше проследен со раст и на бројот на вработени. Притоа, повисокиот раст на економската активност укажува на зголемување на **продуктивноста на трудот**, и тоа за 2,7%, по падот од 0,3% во претходниот квартал. Имено, паралелно со растот на бројот на вработени, во К-2-2011 е забележан раст и на физичкиот капитал од околу 2%. Ваквите тенденции на факторите на растот предизвикаа **вкупната факторска продуктивност (ВФП)** да забележи зголемување од 3,0% во К-2-2011, наспроти падот од 0,3% во претходниот квартал. На Графикот 2.3 е прикажан трендот на ВФП и продуктивноста на трудот.



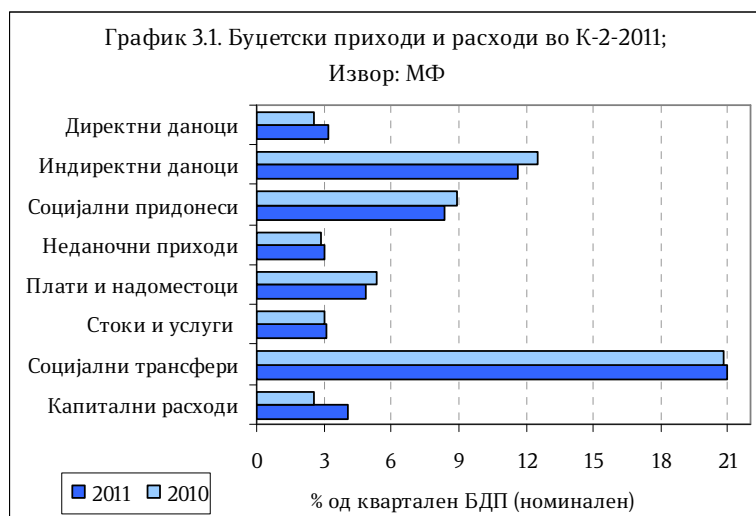
3. Фискален сектор

Во К-2-2011 беше забележано повисоко остварување на буџетските приходи во однос на К-2-2010, придружено со релативно повисоки буџетски расходи. Дефицитот на Буџетот изнесуваше 4.002 милиони денари во К-2-2011 или 3,4% од реализираниот БДП за овој квартал (дефицитот на Централниот буџет изнесуваше 2.921 милиони денари, односно 2,5%).

И во вториот квартал од 2011 година продолжи да се води контрациклична фискална политика насочена кон ублажување на последиците од светската економска криза врз македонската економија и задржување на макроекономската стабилност. Притоа, не е загрозната фискалната одржливост на јавните финансии.

Вкупните **буџетски приходи** се повисоки за 11,5% споредено со истиот квартал од 2010 година, при што даночните приходи остварија зголемување за 4,8%, додека социјалните придонеси се повисоки за 5,3%, а неданочните приходи се повисоки за 20,5%. Притоа беше забележана повисока наплата кај данокот на добивка и персоналниот данок, како и умерено зголемување на реализацијата кај данокот на додадена вредност и кај акцизите.

Приходите од ДДВ, кои претставуваат 52,2% од вкупните даночни приходи, во К-2-2011 се повисоки за 4,2% споредено со истиот квартал 2010 година, но сепак покажуваат поумерена динамика (пониска за 15,7 п.п. од рекордното остварување во претходниот квартал). Во структурата на бруто приходите од ДДВ се забележа зголемување на наплатата на ДДВ од увоз, но и зголемување на прометот во земјата, согласно прометот во трговијата, а засилена е и динамиката на поврат на ДДВ. Приходите од акцизи се повисоки за 4,1% споредено со истиот квартал од 2010 година, додека наплатата на царинските давачки е намалена за 46,4%. Во рамки на директните даноци, кај данокот на добивка е забележан раст од 2,4 пати повеќе (треба да се има предвид дека од 2009 година единствено се оданочува добивката која се распределува за дивиденда, а почнувајќи од април 2010 година е евидентиран приход за данок на исплатената дивиденда и друга распределба од добивката, што учествува со значаен процент во структурата на овој данок). Приходите од персоналниот данок на доход се повисоки за 9,9%. Наплатата на социјалните придонеси е повисока за 5,3%, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 5,6%, кај придонесите за здравствено осигурување од 4,4%, а кај придонесите за вработување од 6,5%.



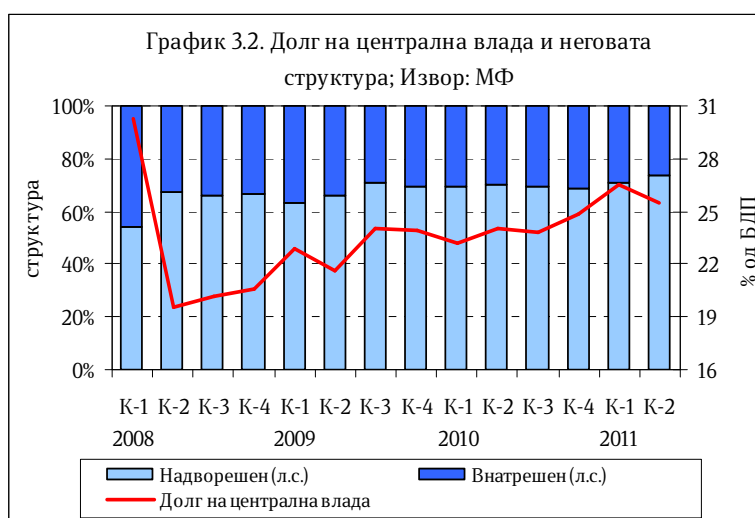
Неданочните приходи, кои претставуваа 10,1% од вкупните буџетски приходи, во К-2-2011 се повисоки за 20,5% во однос на истиот период од 2010 година.

Капиталните приходи за К-2-2011 на годишна основа се поголеми за 7,6 пати, и тоа главно од закуп на градежно земјиште, како и продажба на станови. Приходите по основ на донации се пониски за 42,7%.

Во К-2-2011 вкупните **буџетски расходи** се повисоки за 16,8% споредено со истиот квартал од 2010 година. Тековните расходи, кои претставуваа 87,8% од вкупните расходи, се зголемија за 11,4% на годишна основа. Капиталните расходи кои учествуваа со 12,2% во вкупните расходи, се повисоки за 78,8% споредено со К-2-2010 година, при што нивната реализација во К-2- 2011 година е со подобра динамика отколку во претходните години и изнесува 20,9% од вкупно планираните средства за 2011 година. Во рамки на тековните расходи, расходите за стоки и услуги беа зголемени за 16,9%, додека расходите за плати и надоместоци се релативно стабилни, односно забележано е нивно зголемување од 2,4% во однос на истиот квартал лани. Средствата за трансфери, кои учествуваат со речиси 2/3 (62,3%) во вкупните расходи, се повисоки за 12,9% на годишна основа, а учеството на категоријата “Други трансфери“ во вкупните трансфери изнесува 30,2% (овде се вклучени трансферите кон локалната власт - блок и наменските дотации, како и други субвенции и трансфери). Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, кои учествуваа со 24,5% во вкупните расходи, се извршени за 4,5% повеќе во однос на истиот квартал од 2010 година. Расходите за каматни плаќања се зголемени за 11,5%, при што расходите по камати на домашен долг забележаа пад од 4,2%, а каматите за странскиот долг беа зголемени за 48,2%.

Фискалното оптоварување, мерено како утврден дел на буџетски приходи⁴ во однос на номинален БДП, во К-2-2011 изнесува 25,5% и претставува намалување за 1,9 п.п. во однос на К-1-2011. Вкупните буџетски расходи претставуваат 33,6% од БДП, што е за 0,7 п.п. понизок остварен износ во однос на К-1-2010.

Вкупниот **долг** на централната влада на крајот на К-2-2011 изнесува 25,5% од БДП, што претставува намалување за 1,0 п.п. во однос на К-1-2011 година. Учеството на надворешниот долг на централната влада во вкупниот долг на централната влада е зголемено за 2,5%, во однос на К-1-2011, додека учеството на внатрешниот



⁴ Вклучува даночни приходи, социјални придонеси, административни такси и давачки и патарини

долг на централната влада во вкупниот долг на централната влада е намалено за исто толку. Со тоа, учеството на внатрешниот долг на централната влада се намали на 26,5% од вкупниот долг на централната влада. Ваквата состојба укажува дека дополнителното задолжување, што е неминовно за водење поекспанзивна фискална политика, било надворешно или внатрешно, не би ја загрозило фискалната одржливост, при што е неопходна координација со монетарната политика. Здравата фискална политика е еден од Маистришките критериуми за конвергенција, со поставени граници на 3% од БДП за буџетскиот дефицит и 60% од БДП за државниот долг.

4. Монетарно-финансиски движења

Во вториот квартал од 2011 година не се забележа промена во поставеноста на монетарната политика. Во услови на намалени инфлациски притисоци и поволен макроекономски амбиент основната каматна стапка се задржа непроменета во однос на претходниот квартал.

Примарните пари⁵ во К-2-2011 забележаа раст од 2,4% во однос на претходниот квартал, по сезонскиот пад кој вообичаено се јавува во првиот квартал од годината. Порастот на примарните пари беше резултат на порастот на готовите пари во оптек од 7,4%, додека вкупната ликвидност на банките се намали за 1% на квартална основа.

Монетарниот агрегат М1 забележа раст од 7,3% во однос на К-1-2011, главно како резултат на растот на депозитните пари на претпријатијата и домаќинствата, а позитивен придонес имаа и готовите пари во оптек. Пошироките монетарни агрегати **М2 и М4**, во К-2-2011 регистрираа бавен раст од 1,5% и 2%, соодветно, во однос на претходниот квартал, што беше под влијание на еднократен фактор, односно на исплата на дивиденда од страна на поголема македонска компанија кон странскиот инвеститор и кон државата во април 2011 година.

Вкупниот **депозитен потенцијал**⁶ на приватниот сектор на квартална основа се зголеми за 1,6%, и истиот беше целосно движен од порастот на депозитите на домаќинствата од 3,2%. Од друга страна, депозитите на приватните претпријатија забележаа намалување од 2,6%, што во голема мера се должи на исплата на дивиденда на една поголема компанија кон странскиот инвеститор. Намалувањето, пред сè, се регистрира кај краткорочните депозити на претпријатијата во странска валута и кај оние во домашна валута со валутна клаузула.

Од аспект на валутата, новото штедење доминантно беше во домашна валута (придонес од 61,8%), наспроти претходниот квартал. Депозитите во домашна валута се зголемија за 2%, додека растот на депозитите во странска валута забави на 1,2%. Како резултат на тоа, степенот на евроизација, мерен преку учеството на

⁵Ги вклучува готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна на банките), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

⁶Депозитите вклучуваат и пресметана камата

девизните депозити во вкупниот депозитен потенцијал, се намали на 51,1% (51,3% во К-1-2011).

Според рочноста, краткорочните депозити во К-2-2011 забележаа пад од 1,3% во однос на претходниот квартал (движени од падот краткорочните депозити на претпријатијата, заради факторот со еднократен ефект спомнат погоре). Долгорочните депозити се повисоки за 7,3%.

Кредитната активност на банките кон недржавниот сектор, во К-2-2011 година продолжи да зајакнува со регистрирана стапка на раст од 3% на квартално ниво, што е засилување во однос на кварталниот раст од 2,3% регистриран во првиот квартал.

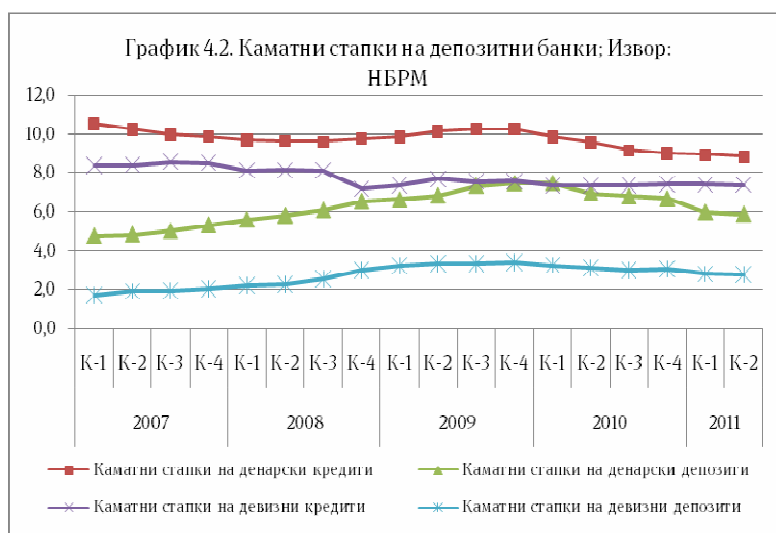
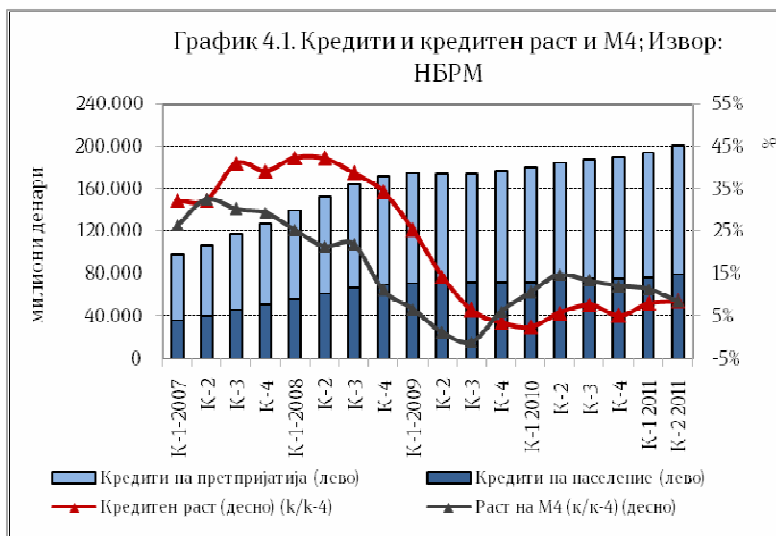
Од секторски аспект, во К-2-2011 година се забележува засилен раст

на кредитите кон домаќинствата од 3,3%, со што тие остваруваат значаен пораст на придонесот во новото кредитирање (придонес од 42,3%). Сепак, кредитите кон приватните претпријатија кои се зголемија за 3% и понатаму го имаат доминантниот придонес од 59,1% во вкупниот кредитен раст.

Од валутен аспект, денарските кредити забележаа засилен раст од 2,7% на квартално ниво (наспроти растот од 1,8% во К-1-2011). Во нивниот раст голем придонес имаше зголеменото кредитирање на домаќинствата, кое беше главно во домашна валута. Кредитите во странска валута се повисоки за 4,1% во однос на претходниот квартал.

Според рочноста, краткорочните кредити забележаа раст од 1,2% во однос на крајот на К-1-2011, додека долгорочните кредити се зголемија за 4%, со што зајакнува учеството на долгорочно кредитирање на 63,2% во вкупните кредити.

Во вториот квартал од 2011 година, НБРМ ја задржа основната **каматна стапка**, непроменета на ниво од 4%. Наспроти тоа, Европската централна банка во април

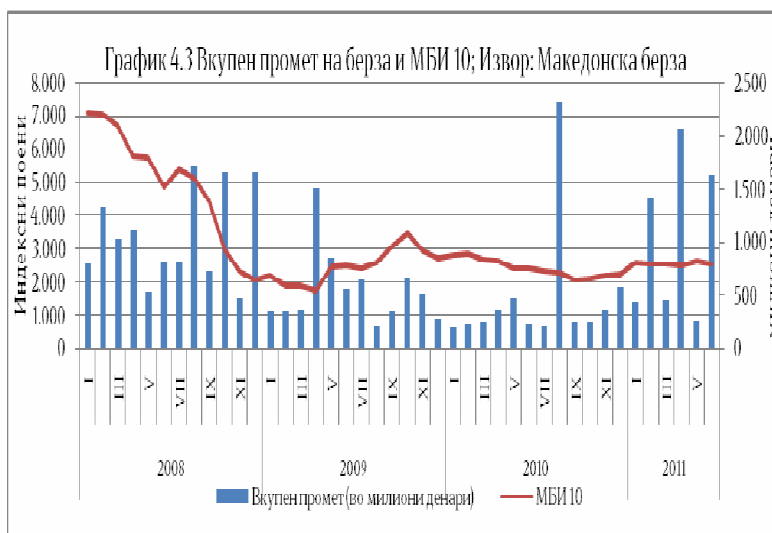


2011 година изврши зголемување на референтната каматна стапка за 0,25 п.п., по речиси две години непроменета каматна стапка од 1%. Со тоа, референтната каматна стапка на Европската централна банка изнесува 1,25%.

Каматните стапки на депозитните банки во К-2-2011 на денарските кредити и депозити забележаа намалување од 0,1 п.п. во однос на претходниот квартал. Каматната стапка на вкупните денарски кредити се намали на 8,8%, додека истата кај денарските депозити е намалена на 5,9%. Од друга страна, каматните стапки на девизните инструменти останаа непроменети на квартално ниво, па така, каматната стапка на девизните кредити изнесува 7,4%, додека пасивната девизна 2,8%.

Каматната стапка на ново одобрените денарски кредити изнесува 8,2% и бележи квартален раст од 0,1 п.п., додека каматната стапка на ново – одобрените девизни кредити изнесува 7,4%, што претставува висок пораст од 0,6 п.п. на квартално ниво.

На **пазарот на капитал** во вториот квартал од годината се забележа пораст на вкупниот промет од 69,4% во однос на претходниот квартал како резултат на блок трансакциите. Во истиот период, прометот од класичното тргување забележа пад од 3%, додека споредено со истиот период минатата година, класичното тргување



бележи пораст од 5%, со што втор квартал по ред се регистрира позитивна стапка на раст на берзанскиот промет. Македонскиот берзански индекс МБИ-10, како агрегатен показател на берзанските движења, се зголеми за 0,9% во однос на март 2011 година, додека во однос на јуни 2010 година регистриран е пораст од 7%.

5. Надворешен сектор и платен биланс

Во К-2-2011 година вкупната трговската размена со странство (фоб основа) изнесува 1.952 милиони евра, што претставува највисок износ од 2003 година наваму и бележи раст од 20,2% во однос на истиот квартал од 2010 година, а се објаснува со истовремено зголемување на извозот и увозот на стоки и пониска споредбена основа од истиот квартал претходната година.

Во К-2-2011 година **извозот** на стоки изнесува 785,2 милиони евра, износ кој претставува највисок извоз од 2003 година и во однос на истиот квартал од претходната година бележи раст од 27,5%. Анализирани по сектори на СМТК

(Стандардна меѓународна трговска класификација), позитивни движења во извозот се забележуваат кај:

-хемиските производи, односно хемиски материји и метални производи за 63 милиони евра, со придонес во раст од 10 п.п. (ваквото движење се објаснува со високиот раст на извозот на „катализатори на носачи со благородни метали или нивни соединенија од страна на „Johnson Matthey“);

-производи класирани по материјалот за 21% (железо и челик за 40 милиони евра или со придонес во раст од 6,7 п.п.) и друго.

Во К-2-2011 година, гледано по економска намена најголемо учество во годишниот раст на извозот имаат интермедијарните производи наменети за индустријата со 57,4%, а потоа стоките за широка потрошувачка со 18% и енергија со 16%.

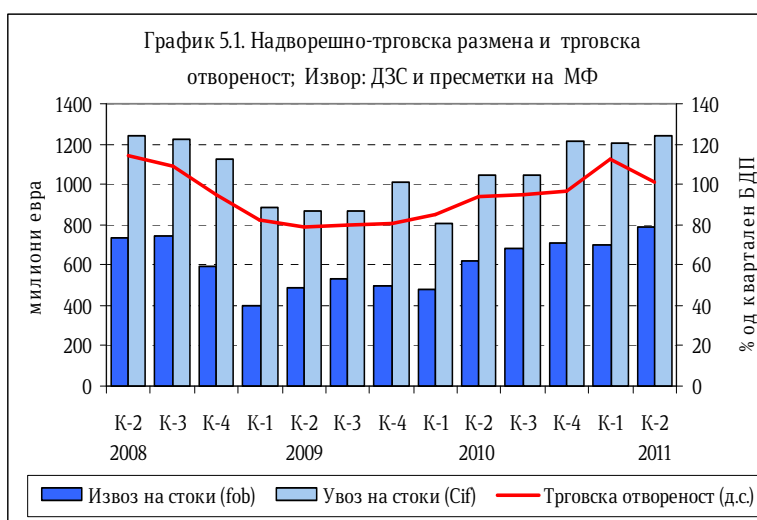
Увозот на стоки (Фоб) во К-2-2011 година изнесува 1.167,2 милиони евра и забележа пораст од 15,8% (159,4 милиони евра) во однос на К-2-2010 година, додека во однос на претходниот квартал, истиот е намален за само 0,4%.

Анализирано по сектори на СМТК, најголемо зголемување на увозот во К-2-2011, покрај

категијата обоени метали за 52 милиони евра, со учество во вкупниот раст од 27%, и понатаму забележуваат категориите минерални горива и мазива (нафта и производи од нафта за 34 милиони евра, електрична енергија за 20 милиони евра), потоа електрични машини и делови за 15,6 милиони евра, текстилни предива за 14,7 милиони евра, индустриски машини и делови за 14,1 милион евра и друго. Порастот на увозот на овие категории добра, кои се интермедијарни инпути во процесот на производство, упатува на зајакнување на производната активност во следните квартали. Кај категориите друмски возила и неоргански хемиски производи се забележува намалување на увозот за 30% и 40%, соодветно. Сепак, на бројките треба да се пријде со претпазливост бидејќи од истите не е елиминиран базниот ефект од вториот квартал минатата година.

Гледано по економска намена Во К-2-2011 година на годишниот раст на увозот најмногу учествуваат производите наменети за индустриско производство со 49% и енергија со 33%.

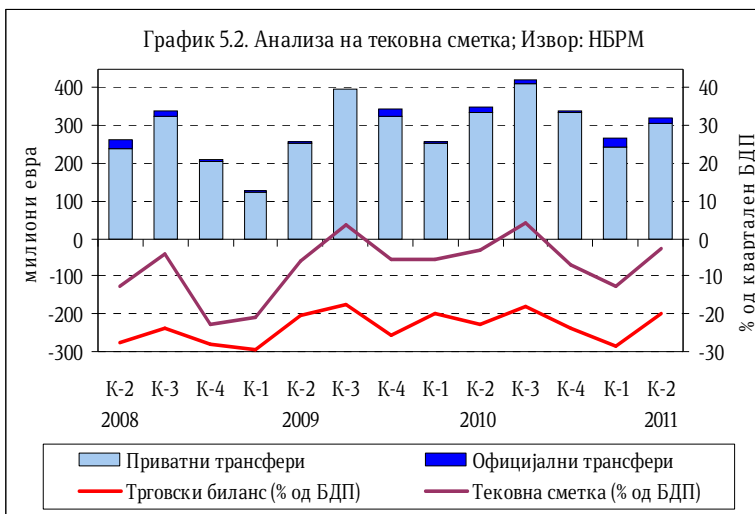
Трговската отвореност на РМ во К-2-2011 изнесува 101% и забележува проширување во однос на истиот квартал од 2010 година за 7,4 п.п., што се должи



на поинтензивниот раст на трговската размена и побавниот раст на нивото на БДП во овој квартал.

Во К-2-2011, при подобрена трговска размена со Европската унија (ЕУ 27) во однос на К-2-2010 за 26,6%, учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување за 2 п.п. и изнесува 57,6%, при што извозот на стоки учествува со 60%, а увозот на стоки со 56%. Како резултат на структурните промени во размената со странство, во вториот квартал од 2011 година, 32% од трговскиот дефицит на земјата е последица на дефицитот во размената со Велика Британија и Русија, а потоа следуваат Грција, Турција, Кина, Бугарија, Србија, и други. Суфицит во размената е остварен со Германија, Косово, Албанија, Хрватска и други.

Во К-2-2011 **дефицитот на тековната** сметка на билансот на плаќања во однос на истиот квартал од 2010 година е речиси на исто ниво и изнесува 49,2 или 2,5% од БДП (во вториот квартал 2010 година изнесуваше 2,9% од БДП). Во К-2-2011 година, подобреното позитивно салдо на билансот на услуги, понискиот дефицит кај подбилансот на доход и намаленото негативно салдо во размената на стоки се главни фактори за стеснување на дефицитот на тековната сметка во однос на претходниот квартал.



Во К-2-2011 **трговското салдо** (-19,8% од БДП), бележи позитивно поместување во однос на претходниот квартал оваа година и последниот квартал од 2010 година, како и враќање на нивото од К-1-2010 година (-19,9% од БДП). Годишниот раст на извозот во К-2-2011 го надмина растот на извозот во првиот квартал од 2011 година. Ваквото движење на извозот и увозот придонесе нивото на трговскиот дефицит во однос на БДП да се намали за 2,9 п.п во споредба со К-2-2010.

Во истиот квартал, **нето-тековните трансфери** забележаа намалување за 8,3% во однос на К-2-2010, што во поголем дел произлегува од пониските приватни трансфери. Приватните трансфери, иако забележуваат пад од 8,6%, сепак продолжуваат да имаат доминантно учество (95%) во тековните трансфери.

Извештајот го подготви

Министерство за финансии
Сектор за макроекономска политика

М-р Анита Поповска
Анета Ацевска
Копринка Сапунова
Неџати Куртиши
Сами Асани

Контролирал:

Снежана Делевска

Одобрил:

Јордан Трајковски

Jordan.Trajkovski@finance.gov.mk

Скопје, октомври 2011 година